

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 170 кор.

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Поодинокі числа по 10 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділі і руских свят о 5½ год. пополудни.

Редация, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.—

Рекламації неопечатані в вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Македонський вулкан.

(X) Події останніх днів на Балканському півострові стають певним доказом, що тамошній вулкан починає знов відзивати ся вельми грізно. В турецькій війську проявив ся явний бунт. Як ми вже звичайно, утік з монастирської залоги оден офіцер і утворив із своїми прихильниками ватагу ворохобників. Генерал Шемаї-паша хотів сю ватагу прослідувати, але его власне військо оперло ся сему намірови, а коли він пустив ся з малим відділом за бунтівничою ватагою, застрілено его скритоубийчим способом. Убийником, як звичайно, був офіцер, котрий з двайцятьма товаришами утік з турецького війська до бунтівничої ватаги, до котрого опісля пристав цілий баталіон стрільців. По тих подіях наспіла вість, що до бунтівників перейшов в Ускоплю дивізійний генерал. Турецьке правительство бажало з підмогою військового духовника розвідати ціле положенє, але як раз в дорозі з Солуня до Царгорода тяжко ранено сего духовника, котрий мав подати правительству свої поміченя.

Всі отсі прояви є наслідками довголітнього невдоволеня, викликаного відносинами в турецькій війську. Турецький жовнір не дістає не раз цілими місяцями належної єму плати, не має відповідної поживи ані потрібної одіжи і се приневолює его не раз собі самому самовільно все те роздобути. При всіх тих відносинах можна ще чудувати ся, що сі голодні і обдерті турецькі жовніри сповняли вірно і точно військову службу. Але сим невдоволенєм, яким накіпїла душа турецького вояка, покористували ся тепер люди новітніх поглядів і змагань, молодотурецькі апостоли, котрі змагають до перестрою Туреччини на конституційній основі. Збігні з турецького війська громадянь ся в горах, творять бунтівничі ватаги і під проводом офіцерів домагають ся, щоби завести рівноправність християн з музулманами.

Тепер ще годї оцінити досяглости сего нолітного руху, котрий змагає до віднови погребаної перед трицятьма роками ідеї турецької конституції. Нема однак сумніву, що державний перестрій в Росії і в Персії насунули неодному Туркови гадку такого перестрою Туреччини. Як довго Австрія і Росія на основі Мірцштегської умови намагали ся переводити реформи в Македонії, було се Туреччині вельми неміло, одначе все те не загрожувало єї естования. Колиж Англія виступила із своєю програмою і при-

днала в Ревлю для неї також Росию та змагає до настановленя в Македонії генерал-губернатора, бачить турецьке населенє, що тут починають добирати ся до живого тіла і бажать его обкровувати по своїй думці. Тимто живіші зпосеред турецької суспільности починають думати над тим, щоби взяти справу збереженя цілости держави в свої руки і забезпечити її конституційним устроєм.

Але відносини на Балканському півострові не сприяють спокійному переобразованю турецької держави на конституційний лад. Ріжні народности Туреччини покористують ся сим розладом, щоби видобути ся зпід власти султана, а злучити ся з одною з тих малих балканських держав, котрі також чатують на розклад Османьського царства. В Османьському царстві появляли ся вже військові бунти в Джемен, коли розходило ся о згнобленє ворохобні в Арабії, а тепер ся ворохобня проявляє ся в європейських областях Туреччини. Ся ворохобня виступає з прапором ратованя державної цілости з підмогою конституційного устрою. Отже можна сподівати ся, що султан задля того стане тим більше опирати ся всяким реформам задуманим європейськими державами.

Тимчасом Англія і Росія починають напірати на Туреччину, щоби она рішучим і скорим кроком переводила вимагані сими державами реформи, а се причинить ся до ще більшого запутаня справи на Балкані. Між Сербією а Болгарією а Грецією заостриди ся вельми взаємини, бо кожда з тих держав виступає з своїми домаганнями до Македонії, в котрій тепер проти султана бунтує ся військо і домагає ся від него конституційного устрою. Все те вказує, що стоїмо на передодні поважних подій.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

На вчерашнім засіданю посольської палати докінчено розправи про закон о поправі бити держ. служби і по відкиненю всіх поправок ухвалено закон у всіх читанях. Відтак виїс референт бюджет. комісії др Фукс, щоби зараз приступлено до обради про горівчаний контингент на 1908—09 рік. Проти сего перемичуваня тої справи на дневний порядок виступив соц. Зайц, а президент пояснив відтак, яким способом ся предлога виїшла на дневний порядок. В розправі над сим законом пос. Дияма нд вказував на потребу бороть-

би з алькоголем і різко виступив проти правительства, котре витвором горівки пособляє великим посідачам коштом малих. Він заявив ся проти такої шкідливої політики податкової, котру социалдемократи будуть всіми силами поборювати, щоби положити кінець сій господарції. Закон сей ухвалено і кілька інших дрібних предлог. Предлогу про удержавленє чеської півн. залізничі ухвалено без розправи. На останку ухвалено справозданє запомогової комісії в справі живлових пригод. Справу вибору трех віцепрезидентів і чотирох секретарів палати усунено з дневного порядку, бо сторонництва парламентарні не успіли порозуміти ся.

Президент Вайскірхнер замкнув засіданє, висловивши подяку правительству за труди і бажав послам милого відпочинку. Слідуюче засіданє відбуде ся імовірно 3. листопада, бо бар. Бек кілька раз згадував про сей день яко речинець внесеня предлоги про обезпеченє на старість.

Заграниця.

Відомий історик німецький в липсїкїм університеті Лямпрехт, виголосив про східну політику Німеччини перед 10.000-им збором відчит, в котрім схарактеризував сучасне положенє Німеччини і єї змаганя в східній політиці. „Ми стали світовою потугою, як Франція, Росія і Англія. Тимто сі держави намагають ся тепер нас згнобити і зачинити нам і Австрії (о скілько она витриває з нами в союзі) дорогу до близшого Сходу. В тій цілі порозміли ся сі держави поміж собою під проводом Англії. Чи поведе ся сему союзови відтяти нас від краю, в котрім ми бажемо умістити наші капітали? А коли поведе ся, то де найдемо устє для наших сил? Північною Африкою поділили ся Англія, Франція і Італія. Те саме намагає ся Англія і Росія зробити з Туреччиною, з Персією і Афганістаном. Наша будучиня сегодня звязана з македонською справою. Щоби побідно вийти з сєї боротьби (о скільки дійти може оружною розправою), повинен весь нарід переняти ся важностю східного питання. Не повинні ми сего закривати перед собою, що будучі роки можуть для нас стати вельми критичними, бо розходить ся не менше, ні більше, а о великодержавне становище, бути або не бути для нашого народу.

Найсвіт дізнає ся, що ми готові боронити своїх прав до скону...

Не забираємо нічиї власности, але хто схоче загорнути нашу, „най сего чорт возьме...“

Про наміри Японції в пише в Matin оден з французьких військових агентів в Японії. На єго думку Японції не бажать ані Филиппин ані Індохін і тому не розпичнуть війни з Америкою ані з Францією. Іменно з Америкою не думають тепер Японції воювати, розумуючи, що та війна була би морска і ніколи не

рішилаб ся та нічого їм не приспорила. Отже чи оплатить ся тратити мільярди, щоби здобути війною Филиппини? Який з того буде хосен для Японії? Японці мають ціль ясну і просту: панувати над сусібною сушею Азії, їм близькою і багатого в природні плоди. Ось чому Японці дбають про колонізацію Манджурії і Кореї, не жалуючи накладу. Ось тому дбають они о вплив на Хіни, щоби Хіни були культурні і можливо сильні. Японці знають, що Росія змагала і мимохіть змагати ме до Азії, до берегів Океану, що Росії розходить ся о вплив в Хінах. Японці знають, що прийде хвиля, коли Росія знов посуне ся на далекий Схід і тому они приготовляють ся, щоби сей новий замах Росії рішучо відперти. Тому Росія будує флоту і збільшає значно своє військо. Японці хотять бути панями на сході Азії і не уступлять перед нічим, щоби собі обезпечити там панованє. От се ціль естнованя Японії.

Допись з краю.

(Вплив московської пайдократії на провінції).

Переживаємо дивні часа! Вже все перевернулось горі коренем. Не думаймо однак, що сонце почало кружити докола землі, земля докола місяця, коти пішли під лад мишам, кури піють, а когуги кудкудакають, зате повірмо і то щиро, що батьки ідуть під лад дітям і повинують ся їм, а поважні і досвідні люди і матрони ідуть під лад головусим пущівіткам обидвох полів, а недоуки стають менторами учених людей.

Коли в природі такі переміни немислимі, а колиб о них хто говорив поважно, наразі би ся на закид божевільного, то однак між людьми появи сї стають ся буденщиною і глядимо на них рівнодушно, з байдужною поблажливістю, не здаючи собі справи, о скільки они неприродні.

Чи ж справді сї молоді люди зору жили ум свій такими мудрощами, яких старші опанувати не в силі і мимо свого житєвого досвіду стають під команду молоденьких гетьманів, кермованих невидимою нераз рүкою амбітників о не дуже ясних поглядах, або мов прості ступайки виконують прикази нераз суперечні з їх дотеперішнім житєм.

Гляньмо на жатє і дійсність, хотай би лише за минувший рік, аби поперти сказанє фактами.

Роздалась команда і ми не старорутенці, м.л. русскіє, себ то москалі.

Акції приєднуваня піднялись не досвідні мужи, а молоденьк політики, що розбрились гуртами по краю, а мандруючи від міста до міста не наукою, не переконуванєм, а погрозою і терором, та де треба поличником і костуром єднали прихильників. Потреба підписів, що ось нарид признаєсь то сеї нації, знов політики молоденькі декого хрестом, а більше і без него підписують, і петиції з підписами готові.

Старші, досвідні, замість нагнати головусих політиків до книжки і виявити їм свою волю, підягли мимохіть їх команді. та стали танцювати під їх пригравку то в присюди, то бичка.

Нехай же хто скаже, що се природно!

Роздалась знов команда «Друга»: „Формувати кружки, ізучать російську рідну мову, поругать і нищать Українцев, сьвяткувать російских наших рідних великих поетов“. І знов мов цапи і кози за цапиками і кізлятами ідуть старші, форсують в Бродах, Бучачи, Самборі, та по других містах вечерниці Пуш-

кина, або пародії вечерниць Шевченка, виступають яко заштитники кружків, з котрих зродитись має «Молода Жизнь», не здаючи собі справи, що вже в молодечі серця вщипляють їд братньої ненависти між дітьми тої самої нації, їд зради своїх народних сьвятощів, замість нагнати до книжки і науки одних, а других поучити, замість виступити яко правдиві опікуни і батьки ідуть безкритично за покликами молоденьких гетьманіків, а що гірше виступають яко їх заштитники і оборонці, виявляючи сим наче згуду з їх поступованєм, до котрого однік чомусь явно признатись не мають відваги.

Чи ж дивуватись треба, що відтак молоді гетьмани беруть за чуби своїх батьків, велють повинуватись їх волі, диктують сїдоглавим мов недоліткам, як треба поступати, а скриті нераз амбітники затирають руки і підбадьорують ще до дальших вибриків.

Роздає ся послідна сегорічна команда московської пайдократії. Зривають товарискі зносини з Українцями.

І сей поклик знайшов відгук, бо бачимо, що нераз свояки відвертають ся від свояків, братя від сестер, приятельки і приятелі, що часинку перед тим цілувались і звирювали ся, без привитаня минають себе.

Сей обяв можливий у молоденьких загорільців, але що старші повинують ся таким прямо нехристиянським приказам, то на причуд дивно і сьмішно. Ни щити всякі узли, оплюгавлювати рідне, розбивати прирідбанє, най не буде ні тобі ні мені, ось до чого веде пайдократія.

Перечитавши передову статю в Галичині з 27. юнія 1908 ч. 143. (а було їх кілька таких) подиктовану молодими пайдократами, з дива не можемо вийти, як можуть старші люди датись так тероризувати молодикам, як може часопись містити такі терористичні, поганські поклики. Не дістає ще явної погрози: „Ось ми вам сїдоглаві батьки документально вкажемо, як ви свою твердь маніфестувати маєте, а не послухаете, пізнаєте наші тверді аргументи!“ Ступать по нашому, а ні...

Ось до чого веде пайдократія, до чого потуранє вибрикам молодих героїв, кермованих на жалє зрілими денєде амбітниками.

Чи се природний стан, чи суспільність наша дальше терпіти може таку кириню, лишавмо до розсуду зрілих, критичних людей. Може оно і по нутру деяким керманічам, але уважати мусимо се за хоробу часу, викликану недоглядом старших людей, за великим потуранєм молодежи, що в своїй буйности внажає себе за зрільшу, досвіднійшу, а легковажить всіх старших і не узнає жадної поваги, ні стриму не має в своїм поступованю, тож доводить лише до ферменту.

Много можна простити, але в межі, поза котрі безкарно не вільно іти, а тут як раз бачимо, що межі сї вже переступлені, тож час старшим отверезитись, час навернути і крикнути: руки проч від кирині! Кириня ся менше слідна по більших містах, за те тим яскравіше виступає по менших центрах, де її в щоденнім пожитю оглядати можна, а викликує она згіршенє, а навіть обмерзінє.

Се вже не тільки кириня, але деморалізація, диктована поганськими інстинктами, що каже в засліпленю своїм забувати на заповідь Спасителя о любові ближнього. Вправді говорить ся в приказці, що горбатого і могила не випростує, але ми віримо, що здоровий напрям возьме верх над обманюю, а суспільність обивить настілько сили, що оцінить як слід поганські поклики. Н.

Анатоль Вахнянин.

Листи до Пантелеймона Куліша

пис. в р. 1869.

Подав

Кирило Студинський.

(Конець).

11. Я провектую Вамъ Добродію нове діло маленьке. Слово поміщало торікъ, що якийсь комітетъ всеслов'янський робить у Росії складки на Галичанівъ. Слово и виказувало, кілька грошей на насъ тамъ уже и зібрано. Съ тихъ грошей не бачивъ у насъ ніхто и копійчини, хибай, що заховавъ їхъ хто для себе. Теперъ же треба знати, що Галичане такими поданнями Слова дуже баламутились, а Слово достигло своєї ціли, себъ то розбудило у своїхъ людей симпатію до Росії. Туо шкодливу для нихъ симпатію намъ треба розврушити. А я вигадавъ до того таку річъ. Ми обзвємось у отвєртому листі до сего комітету щобъ вінъ зволивъ подати намъ докладну звістку, кому сї гроші для Галичанъ передано, коли передано, то намъ треба знати, де вони ділись, бо инакъ не можемо ми прилюдно подякувати такимъ добримъ нанамъ. Колижъ не передано нікому, або коли заховавъ їхъ хто (Юрці) у свої кармани, то и Россия знати ме, що ми їй нічого не винні, и ми и Россия знатиме зъ якими людьми вона діло робить. Сподіюсь, стануть наші Галичане розумінцями и поміркують, що дурєно їхъ, за имагнерні гроши.

12. Проти Делямарого не будемъ нічого робити безъ Васъ.

13. Правду висилаємъ порядно у Росію и всюди тамъ, де Ви розказали. Повимъ людямъ, котрихъ Ви вимінили, вислано уже все.

14. Вечіръ декляматорський у пам'ять роковинъ Тараса відбувъ ся гарно — и дуже гарно, надъ всяке сподіваннє. Гостій було до 400. Саля буля биткомъ набита. Кацапи познали силу нашу, та коби пно такъ дальше, а черезъ 2 літь ми заволодіємъ у Львові. Деклямації и співи удались гарно. Кожду співанку повторювано по волі гостій. Зъ провінції надійшли 12 телеграмівъ; тимъ показали ми, якъ широко симпатизують зъ нами люде. Небавомъ треба буде дати другий такий вечіръ — здаєть ся в маю, коли Просвіта буде мала свої загальні збори. — Подробнай розказъ про той вечеръ вистачає Директоръ Ільницький у 9 ч. Правди.

Висилаю Північника, зволєні Вами числа Правди и одпечатки зъ Йова а прощу о гроші, псалтирь и хочъ деякі казочки, щобъ малляръ розпочавъ рисунки.

Клонюсь Вашій добрій Пані и Ивану Ивановну низенько. — Оставайте здорові та дужі.

Щиро прихильний

Наталь.

Північника немає теперъ у мене — вбачайте вистараюсь.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат.: Атаназія Прп.; римо-кат.: Винкент. — В понеділок: руско-кат.: Томи прп.; римо-кат.: Ернїма і Чесл. — Ві второк: руско-кат.: Прокопія Вм.; римо-кат.: Параск. Д.

— Молодий український поет О. Олесь, автор поезії „З журбою радість обнялась“ житиме ціле літо в Ялті. Тут він між иншим хоче впорядкувати другий том своїх поезій. Прозодом у Крим д. Олесь на кілька день зупиняв ся в Одесі, де читав знайомим свої нові поезії. Ті, кому довело ся чути нові твори д. Олєся, розказують, що по силі свого чутя й по образности висловів твори сї сьвідчать, що блискучий талант молодого поета все зростає.

— **Красвий виділ** виготовляє статут ради для красвої культури, який має предложити на осінній сесії галицького сойму до затвердження.

— **Ночі заробкові і господарскі тов-а.** В Войнилові основано „Поміч, господарско-торговельно-кредитове стоваришене, зареєстроване з 20 кратною обмеж. пор.“ якого метою є: а) купувати, арендувати і наймати ґрунти і будинки в ціли веденя спільного господарства спільними силами своїх членів в їх хосен; б) уряджувати склади (магазини) знярядів господарских, навозів, збіжа, насіння і інших земледілів для своїх членів та в їх хосен; в) продавати для своїх членів торгівлю средствами позиви і предметами позиви для домашнього і рілничного господарства, та для ремесла і промислу своїх членів; г) займатися перетворюванем продуктів господарских своїх членів і продажию витворів своїх членів; д) приймати капітали до обороту за условленням опроцентуванем; е) уділяти лиш своїм членам дешевих і приступних позичок на піднесенє їх господарства або промислу. — До дирекції належать: Никола Дурбак, Яць Белей, Олександр Чорненко.

В Болехівцях, самбірського округа, заложено „Спільку ощадности і позичок, стовар. зареєстр. з необм. порукою“. Головою заряду є місцевий парох о. Антін Лавровський.

— **Микола Лисенко** на літній спочинок звичайно переїздить в сільську місцевість Китаєво коло Києва. Тут на лоні чудової природи наш славний музик написав найкрасші свої композиції. Тепер він пише нову трох-актову комісню оперу „Цар Горох“ або „Чорт побратим“. Текст до опери скомпонував ще покійний М. П. Старицкий. Сюжет для опери по части позичено з відомого оповіданя Ол. Стороженка. Передовою ролею в опері буде партия комічного тенора — Царя Гороха.

— **О жертви на памятник Шевченкови** звертає ся О. Русов в петербурских газетах до російського громадянства з закликом. „Є письменники — пише д. Русов („Слово“ №. 495) — що внесли в скарбницю слова такі перлини поезії, які надовго застають ся нерукотворними памятниками їх таланту“. В „Рѣчи“ д. Русов коротенько розказує про історію здобуття дозволу на збиранє грошей для памятника Т. Г. Шевченкови і знайомить російське громадянство з тим, як стоїть справа з будованем памятника в даний момент. Навівши відомий текст заклику полтавської губернской земської управи до „духовныхъ сыновъ Украины, д. Русов каже: „Можна думати, що не тільки „духовные сыны Украины“, а й більш широкі круги прихилників Кобзаря допоможуть виконати замір полтавського губернского земства. Коли на памятник Пушкинови жертви прибували не тільки з Москви, де він родив ся, і не з самого московского району російської держави, то також і на памятник Шевченкови жертви можуть іти і з областей царства Казанського, Астраханського, Польского, Далекого Сибіру та з усіх славянских земель: для таких поетів, яким був Шевченко, таможенних границь не існує. Се саме потверджують і факти сучасного житя. Обидва столічні українські товариства, що в сьому році видали „Кобзаря“, пожертвували чистий прибуток з сього виданя на збільшенє коштів для збудованя памятника. Столичні художники (Рєпин, Беклемишев, Мікшин та інші), як ходять чутка, збирають ся заснувати спеціальне товариство „почитателей памяти поэта и художника Т. Г. Шевченко“, яке одним з завдань своєї діяльности має виставити пікловане про те, щоби памятник борцеви за гуманні начала сьвіта і свободи був достойний его імени. — Як відомо, серед столичних російских журналістів дуже багато працює земляків поета-страдальця. Чомуж вони не обізвуть ся на сторінках тих газет, в яких беруть участь, з закликом до широкого громадянства, чому вони не популяризують справи з будованем памятника Т. Г. Шевченкови? Аджеж імя великого українского кобзаря повинно бути й для них дороге та миле! До сих слів д. Русова додамо, що й га-

лицькі Українці красше зробилиб, як би ті корони, котрі складають на демонстраційний фонд нібито шкільний, обернули на памятник Шевченкови.

— **Борба мазурів о пасовиска.** N. Ref. доносить з Бохні про заворушеня, які настали між мазурами в північній стороні бохеньского повіта, положеній при неполомницькій пуці. Міністерство рілництва видало до дирекції державних дібр порученє, прихильно полагоджувати жаданя селян що до випасу худоби в лісах, о скільки се можливе з огляду на лісову господарку. Сей розпорядок зрозуміли селяни-мазури по своєму: що вільно їм пасти худобу в державних лісах без всяких обмежень і заявили завідателям лісів, що будуть пускати худобу до ліса, бо міністер так позволив. Їм відповіджено, що худобу вільно пасти лише в деяких частинах ліса і то обмежене число худоби та під условинами, застереженими лісовим законом. Ті условини вимагають протоколярного заключеня умови кождим властителем худоби з окрема, оплати 8 К від штуки, пастуха від кождого властителя і накладають кари за евентуальні шкоди в лісі. Однак ті условини видали ся мазурам переслідуванем зі сторони завідателів лісів. Супроти сего мазури рішили приступом здобути своє право і в понеділок дня 13. с. м. найперше мазури з сіл Дружня, Греблі і ин. мимо опору побережників та жандармів загнали до ліса кількисот штук худоби і ковий просто на культуру дубини, яку знищено до крихти і зроблено шкоди на кільканайцять тисяч корон. Поведенє мазурів було таке грізне, що лише завдяки холоднокривности завідателя лісів, Жевчачка не прийшло до проливу крови. Так само загнали худобу до державних лісів на пашу мазури з Гавлувки і інших місцевостей під неполомницькою пуцею. Радник Навратіль зажадав до помочи війська.

— **Повінь у Львові.** Вчєра вечером надтягнула над Львів чорна хмара з північного сходу і заляла місто потоками дощу. На деяких улицах як на Лпчаківській і сумежних вода поносила сиривдші греблі ріни і піску побіч хідників.

— **Міска сьмітарка** у Львові удостоїла ся рідкої великої почести, бо везла останної неділі цвіт львівского міщанства до Брухович. Магістрат Львова, як може кому звісно, позичив у одной з віденских фірм, два величезні бензинові самоходи зі скринями до вивожєня сьмітя. Цілий тиждєнь оба самоходи вивозять з міста сьмітє, а в неділю за дозволом представителя віденської фірми позичено одну сьмітарку до відвєзєня львівских горожан до Брухович на іменини одного богатого бляхаря. Сьмітарка вичищена і умаєна забрала гостей в числі поверх 50 осіб зпід ратуша і з шумом повезла їх на хатню до Брухович а вечером вернула назад під ратуш. Деякі польскі часописи з обурєнем прийняли сю вість, що магістратска сьмітарка могла служити до иншої ціли, як до вивожєня сьмітя і звели крик, як магістрат міг на то дозволити.

— **Остання вистава псів** у Львові була вельми убога що до числа оказів, але затє мусіла визначати ся якостію виставлєних песиків. Вєіх псів було на виставі 96, а з них відзначено 82, отже лише 14 песиків остало без медалів і дипломів.

— **Про град на Поділю** пишуть нам: в Васильківцях під Гусятином падав вчєрашнього четвєрга так великий град, що старі люди такого не памятають. Одна грудка граду величини малого курячого яйця важила 3 декаграми. В садах поробив град великі шкоди ломлячи галузки дерев та обтрясаючи недостиглі ще овочі. Через се, що падав скісно, був рідкий і в полю не наробив великої шкоди. Трохи поломав та обтряс збіже та ярину в городі прибив до землі. За то в хатах вивив багато вікон.

— **Затроєне морозенім.** Підчас останних кінних перегонів в Москві отруїло ся морозєним 150 осіб. Судово-лікарске слідство викрило, що морозєне було приладженє три дні перед переговами, а тому, що розтопило ся, білок зіпсував ся і був причиною нещастя.

— **Хмаролом** в живецькім повіті, як ми вже доносили, знищив частину села Ющини. Czas доносить, що филі малого потічка, перепливаючого через село, наслідком хмаролому заляли село і знесли 46 будинків. Стало ся се в ночи, коли в деяких хатах люди вже спали і не могли утікати. Звідти причина, що в повени погибло 22 осіб, а як доносить одна з часописий, аж 29 осіб. Утопило ся також 36 штук худоби.

— **Фабрика хліба** буде небавком побудована у Львові на Левандівці, за городецькою рогацькою, властителем „віденської каварії“ Чуджакком і пекарем Ключиньским. Під будинки фабрики призначено сїм моргів землі. В новім промисловім заведеню буде 12 потрійних печий, котрі продукуватимуть щодєнь 42.000 кільограмів хліба, по ціні принайменше 8 сот. на кільограмі дешевший від тепєрішного. У фабриці будуть находитись купелі для робітників, умивальні, гардероби і т. п.

— **Кілько залізниць є на сьвітї?** З кінцем 1906 р. було всїх залізниць на цілїм сьвітї 933.850 кільометрів або кругло 123.200 миль. Як би всї ті залізницї покласти на рівнику довкола землі, то можна би ними обвести землю в єї найширшій місци більше як 22 разів. Найбільше залізниць має Америка, бо 473.196 кільометрів, з чого на самі Зєдинєні Держави припадає 361.579 км., отже о 45.486 км. більше як є в цілій Европі, котра має 316.093 км. По Зєдинєних Державах слїдує Німєчгина, але дуже позаду зі своїми 57.376 км., відтак європейска Росия з 56.670 км., дальше Франция з 47.142 км., англійска Східна Индия з 46.642 км., Австро-Угорщина з 41.227 км., Велика Британія з Ирляндією з 37.107 км., Канада з 33.147 км., Мєхико з 21.007 км., Аргєвтиньска рєпублика з 20.560 км., Бразилія з 17.059 км., Італія з 16.420 км. Прочі держави мають менше як 10.000 км. В порівнаню з простором краю має Бєльгїя найбільше залізниць, бо там на кождих 100 кв. кільом. краю припадає по звиш 25 км. залізниць. Відтак наступає Саксонія з 20 км., Бадєн з 14 км., Альзация і Льотарингїя з 13 км., Бєлика Британія і Ирляндия з 11 км., Німєччина з 10 км., а така сама кругло скількість кільометрів припадає також на Віртємбєргію, Швайцарію, Прусї і Баварію. В Австро-Угорщинї припадає на кождих 100 квад. кільом. простору 6 і під кільометра залізниць. Найменше під сям зглядом залізниць мають Зєдинєні Держави, бо там на 100 кв. кільом. припадає лєдвї 4 км. В порівнаню з населєнем має австралєска колонія найбільше залізниць, бо там на 10.000 жителів припадає аж 113 км. залізниць. Тут треба однак мати то на увазі, що в Австралї є ще дуже мало людий і оселї розкиненї дуже далеко по краю. В Зєдинєних Державах припадає на 10.000 жителів 46 км. залізниць, в Швєдчї 25 км., в Німєччинї 10 км., в Австро-Угорщинї 9 км. і т. д. Кошти будови 1 кільометра виносили в Европі перєсїчно 361.200 К а кошти в инших частях землі 188.400 К. Коли сї перєсїчні кошти возьмємо за основу до обчислєня коштів всїх залізниць на землі, то покаже ся, що залізницї в Европі коштували: 115.172.791.690 корон а залізницї в прочих частях сьвіта: 116386.418.80 К, або всего разом 230.550.210.400 К. Виходить з того, що всї залізницї на цілій землі представляли з кінцем 1906 р. капітал 230 і пів мільярдів корон.

— **Охорона курий перед лисом.** Одєнь в львівских міщан винайшов добрий спосіб охорони курий перед лисами, тхірами і тим подібними „приятєлями“ домашнього птацтва. Він привязав когутови на шиї дзвінок, який відзиваючись в ночи в курнику, полохає закрадаючих ся лисів.

— **Сок з малин** робить ся в отсей спосіб: витиснути через полотєнце сок з малин, поставити на 12 годин, щоби підстоєв ся, а відтак злити зверха не зрушуючи осаду. Або налити на малини трохи води і поставити на слабій огонь, а коли через кількє минут заварять ся, перецїдити через полотєнце. Після того, чи сок має бути більше або менше солодкий, додає ся 375 до 500 гр. цукру

Конкурс.

В Ліцею з правом публичності тов-а „Руского Інститута для дівчат в Перемишлі“ є до надання слідуєчі посади:

- 1) учительки з групи історичної.
- 2) „ „ фільологічної (нової);
- 3) учительки з групи математично-природн.;
- 4) учительки з кваліфікацією до шкіл народних або виділових яко педагогічної настоятельки. На сю посаду може рефлектувати лиш учителька з педагогічним досвідом в веденю дівчат в шкільнім віці в напрямі релігійно-моральнім і патриотичнім;
- 5) учительки до конверсації в французькій мові.

На перші 3 посади вимагаєсь іспиту до шкіл середних. Подання найпізнійше до 20. серпня с. р. під адресою: Виділ тов а „Руский Інститут для дівчат“ в Перемишлі.

о. М. Подолінський Ів. Мануляк
председатель. секретар.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і казарна — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали для 18. люця: Іван Джулинський, Мельнич; Порфирій Яремович, Підгайці; М. Гібнер, Коломия; Юстия Гаврилович, Чагарів; Андрій Пеленський, Книгвичі; Лукіян і Марія Чемеринський, Будаанів; Клим Левицкий, Рясів; Елеонора Залеска, Таврів; др. Александер Савюк, Сянок; др. Іван Саноцкий, Делятин; Ілья Струк, Більче золоте; Теодор Ілевич, Теробовля; Марія Жук, Броди; др. А. Куровець, Калущ.

Морелі найкрасшої якості, щоденно свіжо зривані з дерева, 5 клгр. кошук franco 3 K 80 с. Пересилка залізницею 4 кошуків 14 корон.

L. Altneu, Versecz 4. Ungarn.

(12—12)

РУСИНИ! Жадайте у всіх трафіках, торговлях і крамницях лише туток і паперців з першої галицько-руської фабрики Евгена Білінського в Збаражі.

З доходу сеї фабрики йде 35% на будову церкви в Сеняві, 10% на школи і бурси тов. педагогічного, а 5% на сврати і вдова по святичениках.

Держім ся поклику:

Свій до свого!

Ціххик маших го виробу гахібок цемехтових

з всякими потрібними поясненнями видала
**СПІЛКА ДЛЯ ГОСПОДАРСТВА І ТОРГОВЛІ
в ПЕРЕМИШЛІ**

і своїм відборцям вже розіслала. Хто его ще не одержав най до нас напише, а вишлемо безплатно даром і оплатно. Разом з тим цівником розіслали ми і цівник штучних навозів.

Дирекция.

Поручає ся дешево і совісно

Артистично ритівниче заведене

А. ЗІГМАНА

— у Львові, ул. Сикстуска ч. 14. —

Робітня металевих і кавчукових
печаток.

Монограми, герби і всякі гравури — ви-
віски ритовані і ляні, прасовані бляхи
для сторожий і товариств. — Поручає ся
яко доставець різних руских товариств
і Урядів парохіяльних. (36—?)

500 грамів соку. Цукор рубає ся на ку-
сні і кидає ся до соку, щоби в нім розпу-
стив ся. Відтак ставить ся до огню і варить
ся та шумує ся добре, аж буде зовсім чистий.
Опісля зливає ся до якої порцелянової або
поливаної посудини, а коли вистигне, зливає
ся до добре вимитих та випарених фляшок.
Щоби сок ще ліпше держав ся, то заким
фляшки закоркує ся, варить ся его 5 до 10
мінут у воді. — В той сам спосіб робить ся
сок з порічок, лиш бере ся 500 гр. цукру на
500 гр. соку, і сок з вишень, до котрого дає
ся 375 до 500 гр. цукру на 500 гр. соку.

— До редакції „Ради“ навитає вєдавню та-
лановитий наш письменник М. М. Коцюбинь-
ский. Останніми часами стан его здоровля
був дуже невтішний. Взввши зі служби від-
пуску, він думав їхати за кордон лічити ся,
але київські лікарі пораяли ему їхати на село.
Він послухав їх. З початку він думав на селі
сісти за якусь літературну роботу, але потім
рішив зовсім спочити, пустити себе, як він
каже, „під чорний пар“. І справді, проживши
з місяць на Полтавщині, в повному супокою,
значно поздоровшав і виїхав до Чернигова.

— Велика крадіж старинних монет. В бібліо-
теці зимової палати в Петербурзі викрито
крадіж старинних золотих монет вартости
около 60.000 рублів. Завідателем бібліотеки
є радн. Щеглов, его заступником радн. Леман,
який мав ключі від бібліотеки, а другим за-
ступником підполковник Осташков. До кімнат,
де переховувано монети входили часом возні,
але з ними був все хтось з заряду. Крадіжи
міг допустити ся лише хтось з заряду, если
возьме ся під розвагу, що на місце украдених
монет і медалів підставлювано фальзифікати.
Задля того арештовано радн. Лемана. Деякі
з украдених монет і медалів були унікатами.

— Дрібні вісти. П. Роман Менцинський, ро-
дом зі Львова, дістав на львівськім універси-
теті степень доктора прав. — В Стружах коло
Грибова запаляв грім ліс. Мимо ратунку виго-
ріло 40 моргів дерева. — Зелізничий шлюсар
Кароль Дзюбинський програвши позичених
100 K в „фербля“ з розпуки кинув ся від
під колеса поїзду межі Станиславовом а Хри-
плином. Льокомотива не переїхала его вправ-
ді, але відкинула далеко на бік і ранила дуже
тяжко в голову. — В Старім Мізуні, долинь-
ського повіта, придавила земля при копаню
глини 19-літню селянку Олену Кобецку. —
Вінчане п. Корнила Стрийського із п-ною На-
талкою Лукавцекою відбуло ся дня 18. с. м.
Надвірній в там. рускій церкві.

Оповідки.

— Тарасове свято в Сокалі. Заходом міс-
цевих товариств відбудуть ся дня 26. люця
с. р. в салі „Народного Дому“ вокально-музи-
кальні вечери в честь Тараса Шевченка.
Початок о 8. год. вечером.

— З Бурштина. Дня 20. с. м. в Бурштині
відбуде ся в салі Читальні „Просвіти“ музи-
кально-вокальний вечерок з танцями. Тогож
дня по полудни відбуде ся нарада в олівій е-
кономічній справі. О численне прибує так на
вечерок як також на сю нараду упрашає ся
доокрестну інтелігенцію.

Телеграми

з дня 18. люця.

Відень. З Риму доносять, що папский
нунцій у Відні, кс. Граніто ді Бельмонте ми-
мо того, що говорять, немов би він вже не
мав обняти свого становища у Відні, повертає
знова до Відня. Хвилеве непорозумінє межі
нунциєм а міністром внутрішних справ гр.
Еренталем дало ся усунути.

Петербург. З Тебріс доносять, що теле-
графічне полученє з Росією перерване. Ракім-
Хан на порученє шаха бомбардував вчера
одну з дільниць за непослух шахови. Нині
спокойно. Жителі вислали просьбу до шаха о
помилуванє.

ФІРМА ФІНКЕЛЬШТАЙН і ФЕЛЬ склад заліза і залізних товарів

Львів, ул. Сохїшка ч. 26.

поручає свій богато заосмотрений склад
блях цинкових, чорних і мідяних до по-
криваня будинків і церков по фабричних
цінах, як також і всяких керничних при-
борів. (4—4)с.

Товариство взаїмних обезпечень

„Дністер“

у Львові, при улиці Рускій ч. 20. (дім власний).

приймає обезпеченя будинків, всяких річий до-
машних і господарських, збіжа і паші против
шкід від пожара.

Шноди ліквідує і виплачує „Дністер“
з найбільшою скоростію. Оцінка шкід відбу-
ває ся в присутності 2 господарів членів.
Дотепер виплатив „Дністер“ 15.885 відшкодо-
вань в сумі вісім і пів мільона корон.

Зиск по скінченім році звертає ся чле-
нам. Звороти за р. 1906 і 1907 виносили по
10 при.

Банк краєвий у Львові і в Чернівцях, Ка-
са опадности у Львові, Руска Щадница в
Перемишлі приймають поліси „Дністра“ при
уділюваню позички.

На житє можна обезпечити ся через
„Дністер“ в Краківскім Товаристві.

Агенції „Дністра“ находять ся в кождім
місті і в многих селах; там, де вше не ро-
бить инший агент „Дністра“, можуть пись-
менні селяни старати ся о уділенє агенції.
До тепер заробили агенти 1,142,108 корон
провізії.

Фонди Товариства 31/12 1907:

Фонд резервовий	K 1,003,364—
„ резерви премій	„ 613,720—
„ спец. на звороти	„ 50,939—
„ на ріжницю курсів	„ 3,437—
„ резерви спеціальної	„ 35,000—
„ емерит. урядників	„ 218,364—
инші фонди заосмотреня	„ 40,000—

Разом сума K 1,964,824—

Селяне! асекуруйте ся від шкід огневих!

Розклад залізничних поїздів

важний від 1. мая 1908.

До Львова приходять з	в				
	рано	перед пол.	по пол.	вечер	в ночі
Кракова	5:50	8:55	1:30	5:45	9:50
Кракова	7:25	9:50	—	8:40	2:30
Ряшева	—	—	1:10	—	—
Підволочиск	7:20	12:00	2:15	5:40	10:30
Черновець	8:07	—	2:05	5:57	9:30
Черновець	—	—	—	—	12:20
Станиславова	5:40	—	—	—	—
Коломиї,	—	10:20	—	—	—
Стрия	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Нустомит	7:29	11:43	3:50	—	11:00
Самбора	8:00	10:30	2:00	—	9:10
Любіня	8:00	10:30	2:00	9:10	—
Рави рускої	7:10	12:40	4:50	—	—
Янова	8:26	1:15	5:00	9:25	10:10+
Брухович	7:10	—	12:40	4:50	8:20
Брухович	8:15	—	—	—	—
Зимної води	5:50	7:25	1:10	5:45	9:50

Зі Львова відходять до	в				
	рано	перед пол.	по полуд.	вечер	в ночі
Кракова	3:50	8:25	2:45	7:00	11:15
Кракова	—	8:40	6:12	7:35	12:45
Ряшева	—	—	3:30	—	—
Підволочиск	6:20	10:40	2:16	7:45	11:10
Черновець	6:10	9:35	2:23	—	10:38
Черновець	—	—	—	—	2:50
Станиславова	—	—	—	2:40	—
Коломиї	—	—	—	6:08	—
Стрия	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Нустомит	7:30	—	2:25	6:42	11:25
Самбора	6:00	9:05	4:00	—	10:45
Любіня	6:00	9:05	—	4:00	10:45
Рави рускої	6:14	11:05	—	7:10	11:35+
Янова	6:58	9:15	1:35+	3:35	6:30
Брухович	7:21	11:05	—	—	—
Брухович	6:14	—	3:35	7:10	11:35+
Зимної води	3:50	8:40	3:30	7:35	11:15

ЗАМІТКА: Поспішні поїзди печатані товством дру-
ком. — Поїзди ідучі лише в неділі означені †.